

03.08.2017

Pormestari

VM/Vero-osasto
Jukka Vanhanen**27 §****Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esityksiksi laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräiden muiden lakien muuttamisesta**

HEL 2017-006963 T 03 00 00

Päätös

Pormestari päätti antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta, joka koskee tulotietojärjestelmästä annettavaa lakia ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamista.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki tulotietojärjestelmästä. Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi uuden lain edellyttämät muutokset eräisiin muihin lakeihin.

Tulorekisteri olisi kansallinen sähköinen tietokanta. Se sisältäisi kattavat palkka-, eläke- ja etuustiedot yksilötasolla. Verohallintoon perustettava Tulorekisteriyksikkö ylläpitäisi tulorekisteriä ja toimisi vastuuviranomaisena.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Tulotietojärjestelmästä annettua lakia sovellettaisiin palkkatulojen osalta vuoden 2019 alusta ja etuustulojen osalta 2020 alusta. Vuoden 2019 alusta tulorekisterin tietoja käyttäisivät Verohallinto, eläkelaitokset, Eläketurvakeskus, Kansaneläkelaitos sekä Työttömyysvakuutusrahasto. Muut tahot ryhtyisivät käyttämään tulorekisterin tietoja vuoden 2020 alusta.

Uudistuksen tavoitteena on tulotietojen kerääminen ja välittäminen reaaliaikaisesti. Tiedot tulisi ilmoittaa pääsääntöisesti viiden päivän kuluessa suorituksen maksusta.

Tietojen luovutusta tulotietojärjestelmästä koskevassa 5 luvun 13 §:ssä säädettäisiin siitä, mille tietojen käyttäjille ja mihin muun lain mukaiseen tarkoitukseen tulorekisterin tietoja voidaan luovuttaa silloin kun tiedon käyttäjällä on erityislaissa säädetty oikeus saada mainitut tiedot joko suoraan suorituksen maksajalta tai toiselta tiedon käyttäjältä.

03.08.2017

Pormestari

Tiedon käyttäjien tietojensaantioikeutta koskevan 13 §:n 18 ja 19 kohtien perusteella tietoja luovutetaan kunnalle ja kuntayhtymälle sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992) tarkoitetun tai varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetussa laissa (1503/2016) tarkoitetun asiakasmaksun määräämistä varten.

Kunnissa ja kuntayhtymissä laki tulisi koskemaan sosiaali- ja terveys-toimessa lähinnä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa ja saman nimisessä asetuksessa säädettyjen maksukykyyn perustuvien asiakasmaksujen määräämistä, tarkistamista sekä perimättä jättämistä tai alentamista. Niin ikään lakia sovellettaisiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetussa laissa säädettyjen maksukykyyn perustuvien asiakasmaksujen määräämisessä, tarkistamisessa sekä perimättä jättämisessä tai alentamisessa.

Tulotietojärjestelmä tulee helpottamaan ja nopeuttamaan asiakkaiden ja potilaiden tulotietojen saamista. Tämä puolestaan nopeuttaa päätöksentekoa maksukykyyn perustuvien maksujen määräämisessä. Kun tulotiedot saadaan reaaliaikaisesti, maksuja koskevat päätökset tulevat nykyistä paremmin vastaamaan asiakkaiden ja potilaiden tosiasiallista maksukykyä. Hallinnollista työtä vähentää tietojen saaminen yhdestä paikasta. Olennainen muutos tulee olemaan oikeus saada tiedot asiakkaiden ja potilaiden palkkatuloista, koska voimassa olevat sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten tietojen saantia koskevat säännökset eivät oikeuta saamaan yksityisiltä työnantajilta näiden työntekijöiden palkkatuloja koskevia tietoja. Tämä puolestaan lisää asiakkaiden ja potilaiden yhdenvertaista kohtelua asiakasmaksujen määräämisessä, kun palkka- ja etuustulot saadaan yhtäläisin perustein samasta tietovarannosta

Luonnoksen 13 §:n 1 momentin 17 kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 89) on lueteltu erinäisiä säännöksiä, jotka oikeuttavat Kansaneläkelaitoksen käyttämään tiettyä etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja. Lueteltujen säännösten joukossa on viitattu myös sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 20 §:ään. Viittaus on virheellinen, sillä sosiaalihuollon asiakaslain 20 §:ssä säädetään velvollisuudesta antaa sosiaalihuollon viranomaiselle salassa pidettäviä tietoja.

Luonnoksen 13 §:n 1 momentin 18 kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 89) on mainittu esimerkkinä palvelusta, josta määrätty maksu perustuu asiakkaan maksukykyyn, sosiaalihuoltoasetuksen (607/83) 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu kotipalvelu. Kotipalvelusta säädetään 1.4.2015 voimaan tulleen sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 §:ssä.

03.08.2017

Pormestari

Helsingin kaupunki toteaa vielä, että kunnissa ja kuntayhtymissä olisi tarve käyttää tulotietojärjestelmää myös aravarajoituslaissa (1190/1993), vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta (604/2001) annetussa laissa sekä vuokratulojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetussa laissa (574/2016) tarkoitettuna asukkaan valintaa ja valinnan valvontaa varten. Koska em. erityislainsäädäntöön kuuluvien lakien perusteella tämä ei ole mahdollista, kaupunki on ollut yhteydessä Kuntaliittoon, jotta Kuntaliitto ryhtyisi toimenpiteisiin em. lakien muuttamiseksi niin, että kunnille ja kuntayhtymille säädettäisiin tiedonsaantioikeus em. laeista ilmenevien tehtävien hoitamista varten.

Yhteenvedona kaupunki katsoo valmisteltavana olevan lain lisäävän voimaan tullessaan hallinnollisen työn tehokkuutta sekä parantavan asiakkaiden ja potilaiden palvelua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ritva Leppäniemi-Myllynen, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36182
ritva.leppaniemi-myllynen(a)hel.fi**Liitteet**

- 1 VM, lausuntopyyntö 7.6.2017
- 2 VM, lausuntopyynnön liite, hallituksen esitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**
Valtiovarainministeriö**Otteen liitteet**
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Pöytäkirjanote on lähetetty asianosaiselle 4.8.2017.

MUUTOKSENHAKUOHJEET

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §